

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Балабанов Г.В. Зернопродуктовий комплекс України: Структура и територіальна організація. – К.: ЦПЕР, 1998. - 55с.
2. Бойко В.І. Зернове господарство: проблеми і напрями розвитку. К.: ІАЕ, 1998.- 66 с.
3. Саблук П.Т. Уклонімося хліборобові й підставимо йому державне плече // Зерно і хліб. – 2005. - №1. – С.3-4.
4. Ситник В.П., Шпичак О.М. Економічні проблеми виробництва зерна в Україні // Економіка АПК. – 1996. – №5. – С.3-10.

УДК 631.155:637.12

**ЗАХОДИ ТА ІНСТРУМЕНТИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ
ВИРОБНИЦТВА МОЛОКА ТА МОЛОКОПРОДУКТІВ
У РІВНЕНСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

*Линник С.О. – здобувач, Міністерство надзвичайних
ситуацій України*

Постановка проблеми. Розвиток аграрного сектору України перебуває під впливом жорстких умов конкуренції на внутрішньому та зовнішньому продовольчих ринках. Більшість сільськогосподарських товаровиробників ведуть своє виробництво в умовах зниженого попиту на інновації та об'єкти інтелектуальної власності через відсутність інвестицій, менше витрачають фінансових ресурсів на технологічне переоснащення свого виробничого процесу, на розширення виробництва, створення додаткових робочих місць. У таких умовах поряд із застосуванням ринкових механізмів регулювання виробництва сільськогосподарської продукції важливою та необхідною є регулювання розвитку сільськогосподарського виробництва.

З огляду на зазначене, важливо визначити основні заходи та інструменти державного регулювання виробництва продукції, які дозволять ефективно функціонувати на продовольчих ринках з урахуванням регіональних особливостей.

Стан вивчення проблеми. Державний вплив на розвиток сільськогосподарського виробництва висвітлені у працях багатьох учених, серед яких: В.Г.Андрійчук, М.Я.Дем'яненко, М.В.Зубець, С.М.Кваша, М.Ф.Кропивко, А.В.Лісовий, Ю.Я.Лузан, Ю.О.Лупенко, М.Й.Малік, В.Я.Месель-Веселяк, О.М.Могильний, Т.О.Осташко, П.Т.Саблук, С.В.Тивончук, О.Г.Шпикуляк, В.В. та іншими.

Методика досліджень. Методологічною базою дослідження стали наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених та нормативно-правові акти з питань бухгалтерського обліку фермерських господарств. Методичною базою дослідження стали загальнонаукові економічні методи, зокрема метод наукової абстракції - для розробки обґрунтування необхідності використання заходів та інструментів державного регулювання.

Результати досліджень. Формування ринку тваринницької продукції Рівненської області безпосередньо залежить від стану економічної ефективності ви-

робництва цієї галузі, яке має бути спрямоване на: 1) повне задоволення потреб внутрішнього ринку конкурентоспроможними продуктами галузі; 2) забезпечення розширеного відтворення стада, підвищення інтенсивності використання поголів'я худоби, створення оптимальних розмірів ферм у господарствах усіх форм власності й господарювання; 3) реструктуризацію кормової бази, поліпшення лукопасовищного кормовиробництва, розширення площ культурних зрошувальних пасовищ; 4) впровадження інтенсивних технологій утримання худоби і засобів механізації виробничих процесів на фермах; 5) удосконалення економічних взаємовідносин між виробниками молочної сировини і підприємствами по її переробці; 6) впровадження досягнень науково-технічного прогресу на всьому шляху проходження тваринницької сировини від виробника до споживача.

Такі узагальнюючі заходи дають підстави більш конкретизувати заходи та інструменти державного регулювання в розрізі окремих підкомплексів.

Так, для прискорення нарощування виробничого потенціалу молочної скотарства Рівненської області необхідно обґрунтувати: 1) спрямоване вирощування ремонтного молодняка худоби і збільшення введення в основне стадо корів-первісток з розрахунку на 100 корів, наявних на початок року; 2) встановлення державних дотацій за приріст поголів'я корів, у тому числі й для особистих селянських господарств; 3) недопущення використання худоби як застави при отриманні сільськогосподарськими підприємствами кредитів у банках; 4) фінансову підтримку виробників молочної сировини при придбанні машин і обладнання для молочних ферм за рахунок здешевлення коротко – та довгострокових кредитів, удосконалення фінансового лізингу й економічних відносин між постачальниками матеріально-технічних ресурсів і споживачами; 5) істотне розширення виробництва молока у фермерських господарствах з урахуванням земельної площі, що знаходиться у них у власності чи в оренді; 6) доведення заготовів кормів з розрахунку на корову до 56 ц к. од.; 7) підвищення у структурі раціонів худоби повноцінних концентрованих кормів, сіна, сінажу та коренеплодів; 8) сприяння створенню культурних пасовищ для молочної худоби; 9) поглиблення спеціалізації в скотарстві до умов, що склалися в окремих кластерах області, прискорення розвитку молочної худоби насамперед поблизу великих міст, промислових центрів та інших густонаселених територій.

На нашу думку, відродження молочної скотарства має супроводжуватись створенням молочних ферм раціональних розмірів – до 1000 голів. Приклади ефективної роботи таких комплексів вже мають країни-члени ЄС, Росія.

Проте вартість нового будівництва за нинішніх умов практично неможлива без участі держави, зокрема шляхом пільгового кредитування, пільг при ввезенні худоби, обладнання та технологій, які не виробляються в Україні. Науковцями прораховано, що сукупні витрати на створення молочних комплексів становить від 46 до 85 млн. грн., а термін окупності близько 5-6 років і залежить від ціни реалізації отриманої продукції, обраної технології, чисельності тварин основного стада.

Дешевшим варіантом є створення молочних комплексів до 1000 корів з утриманням тварин на глибокій підстилці (у таких країнах як Угорщина та Ізраїль використовують солому як підстилку), де термін окупності становить 3,5-5,5 роки.

Водночас слід враховувати, що у зв'язку із вступом України до СОТ мають істотно зрости вимоги щодо якості молочної сировини. Для вирішення цієї проблеми потрібно суб'єктам молочної галузі області: 1) зміцнити матеріально-технічну базу молочних ферм щодо охолодження і очищення молока, а також створити необхідні умови для ефективної роботи прифермських лабораторій; 2) дотримуватись вимог до молочної сировини при її закупівлі, що впливають із

Держстандарту України (ДСТУ 3662–97); 3) забезпечити ефективне функціонування пунктів по закупівлі молока від особистих господарств населення; 4) для вирішення спільних питань та контролю з боку держави за якістю продукції створити в регіонах мобільні незалежні лабораторії для визначення якості молока.

У таблиці наведено заходи та інструменти державного регулювання, які сприятимуть формуванню ефективного виробництва тваринницької продукції в Україні на прикладі Рівненської області. Насамперед, пропонуємо запроваджувати державні дотації з розрахунку не на наявне поголів'я корів, а з розрахунку за приріст поголів'я корів. Це сприятиме нарощуванню поголів'ю корів, а не фіксувати-ме той стан з чисельністю поголів'я корів, що існує. Також нами пропонується запровадження у Рівненській області пілотної регіональної програми з трансформації ОСГ у приватні та фермерські господарства з утриманням 5 корів і більше. За таким напрямом пішла Польща і зараз тут дрібні господарства утримують в середньому 20 корів із застосування сучасної технології виробництва молока.

Таблиця 1 - Заходи та інструменти державного регулювання виробництва молока та молокопродуктів у Рівненській області на період до 2020 року

Завдання	Заходи	Інструменти державного регулювання	
		економічні	адміністративні
Збільшення обсягів виробництва молока	Приріст поголів'я корів, у тому числі й для особистих селянських господарств (ОСГ); Трансформація ОСГ у приватні та фермерські господарства з утриманням корів 5 і більше; Підвищення продуктивності корів; Будівництво 4 великих молочних підприємств на 500 та 1000 корів; Будівництво не великих молочних ферм (100-200 голів) на базі існуючих приміщень, яким необхідна реконструкція; Створення обслуговуючих сільськогосподарських кооперативів	Встановлення державних дотацій (запровадження прогресивної форми виплати дотацій на одну корову); Цільова державна та регіональна програми; Купівля високопродуктивного поголів'я; Пільгові кредити банків; Регіональна програма паралельно з державною програмою стимулювання їх розвитку	Допомога у створенні культурних пасовищ; Регіональна інвестиційна програма; Допомога адміністрації районів області у виділенні таких приміщень
Забезпечення стабільності цінової ситуації на ринку молока	Здійснення інтервенційних закупівель	Закупівля у вигідний ціновий період (влітку) масла вершкового, сухого молока та сирів до регіонального та державного фондів	Контроль за монополічним впливом на ринок; Вплив на розмір роздрібних надбавок до цін на соціальні молочні продукти
Забезпечення якості молочної сировини	Забезпечити функціонування пунктів по закупівлі молока від ОСГ; Створити мобільні незалежні лабораторії для визначення якості молока; Використання сучасних технологій організації та ведення молочного скотарства		
Підтримка ОСГ	Укрупнення на кооперативних засадах (15-20 корів і більше)	Пільгові кредити, підтримка на поворотній основі	

Джерело: розробка автора

Висновки. Дослідженнями виявлено особливість Рівненської області порівняно з іншими областями, яка полягає в тому, що у структурі реалізації вагому

частку займає худоба і птиця – близько 23,4 % до загальної реалізації сільськогосподарської продукції. Це обумовлено природними та економічними чинниками розвитку регіону, активним розвитком тваринництва у фермерських господарствах та незадовільним розвитком обслуговуючої кооперації. Проте, навіть за умов діючої підтримки з боку держави тваринництво області залишається збитковим. У області використовують технології утримання корів, як правило неефективні, застарілі, лише 3 господарства мають корів, які отримують близько 3500 кг молока на рік. Що значно нижче ніж загалом по Україні. Дані тенденції вказують на необхідність надання належної підтримки для розвитку цього сегменту ринку та запропоновано основні заходи та інструменти державного регулювання виробництва молока та молокопродуктів у Рівненській області

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 9.04.1999р. №586, сайт Верховної Ради України.
2. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 9.04.1999р. №586, сайт Верховної Ради України.
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 липня 2006 року №1001 «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2015 року», сайт Кабінету Міністрів України.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2007 року №1158 «Про затвердження державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року», сайт Кабінету Міністрів України.

УДК 368.1:33:(477)

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МАЙНОВОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

Минкіна Г.О. – к. с.-г. н., Херсонський ДАУ

Постановка проблеми. Майнове страхування трактується як галузь страхування, в якій об'єктом страхових правовідносин виступає майно в різних видах; його економічне призначення — відшкодування збитку, що виник унаслідок страхового випадку. Застрахованим може бути майно, що є як власністю страхувальника, так і знаходиться в його володінні, користуванні, розпорядженні. Страхувальниками виступають не тільки власники майна, але й інші юридичні і фізичні особи, що несуть відповідальність за його збереження.

Майнове страхування, як і вся галузь страхування, зазнає нині безпрецедентних змін. Зміни мають бути фундаментальні й стосуватися політичних, юридичних, економічних, соціальних і технологічних аспектів еволюції суспільства. Отже, реформування тривалий час впливатиме на розвиток усіх галузей економіки країни.

Стан вивчення проблеми. Тривалий час лідерство по темпах зростання страхових платежів належало майновому страхуванню. Цей показник склав більше 50%. Зростанню збору страхових премій не перешкодила навіть відміна обов'язкового страхування майна в сільській місцевості і переведення його на добровільну